

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6Co/29/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7512210406
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gizela Majerčáková
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2015:7512210406.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v občianskoprávnom spore žalobcu: Profidebt Slovakia, s. r. o., IČO: 35 925 922, Mliekarenská 10, Bratislava, proti žalovanému: S. H., D. X, K. R. D., okres J. - V., o 480,38 € s príslušenstvom, za účasti vedľajšieho účastníka popri žalovanom: OZ právna pomoc spotrebiteľom, IČO: 42247268, Sofijská 13, Košice, zastúpeného advokátom JUDr. Ladislavom Miklušom, Stará Baštová 2, Košice (adresa na doručovanie: Budapeštianska 8, Košice), o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Košice - okolie z 3. októbra 2013 č. k. 14C/237/2012 - 55

rozhodol:

M e n í rozsudok vo výroku o trovách konania vo vzťahu medzi žalobcom a vedľajším účastníkom tak, že vedľajšiemu účastníkovi p r i z n á v a náhradu trov prvostupňového konania pozostávajúcu z trov právneho zastúpenia v sume 14 €, ktorú žalobca j e p o v i n n ý zaplatiť advokátovi, JUDr. Ladislavovi Miklušovi do 3 dní od právoplatnosti uznesenia.

Žiadny z účastníkov ani vedľajší účastník n e m á p r á v o na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Okresný súd Košice - okolie ako súd prvého stupňa rozsudkom označeným v záhlaví žalobu o 480,38 € s príslušenstvom zamietol pre premlčanie. Úspešnému žalovanému proti neúspešnému žalobcovi náhradu trov nepriznal s odôvodnením, že v konaní mu nevznikli preukázateľné trovy (§ 142 ods. 1 OSP). Aplikujúc to isté zákonné ustanovenie úspešnému vedľajšiemu účastníkovi proti neúspešnému žalobcovi priznal náhradu trov právneho zastúpenia 81,66 € (prevzatie a príprava zastúpenia, vyjadrenie k žalobe + režijný paušál) konštatujúc, že ide o účelné trovy vedľajšieho účastníka, keďže žaloba bola zamietnutá v dôsledku poskytnutia právnych služieb jeho advokáta.

Žalobca podal odvolanie proti výroku o trovách konania. Navrhol ho zmeniť tak, že vedľajšiemu účastníkovi náhrada trov konania nebude priznaná argumentujúc, že vedľajší účastník nemá žiaden vzťah k úspechu či neúspechu účastníka, ktorého v konaní podporuje, z rozhodnutia vo veci samej mu neplynie žiadne právo či nárok, a preto ani pri rozhodovaní o náhrade jeho trov nie je možné aplikovať zásadu úspechu v konaní. Spochybnil tiež účelnosť jeho trov z dôvodu absencie príčinnej súvislosti ich vynaloženia s procesným postojom vedľajšieho účastníka k predmetu konania. Poukazujúc na predmet činnosti vedľajšieho účastníka, ktorým je ochrana práv spotrebiteľov, v uplatnení práva na náhradu trov konania vidí účelovosť jeho postupu a zneužívanie ustanovenia §93 ods. 2 až 4 OSP evidentne motivovaného snahou o dosiahnutie prospechu titulom uplatnenia náhrady trov konania.

Vedľajší účastník vo vyjadrení k odvolaniu spochybnenie účelnosti trov vynaložených na svoje právne zastupovanie stotožnil so spochybnením zákonnej garancie práva na zastupovanie. Argumentoval ústavným právom a dôvodnosťou jeho právneho zastupovania advokátom v súdnom konaní (čl. 47 ods. 2 Ústavy SR) a tiež účelnosťou vynaložených trov s odôvodnením, že tieto bezprostredne súviseli

s konaním, vyjadrenie k žalobe bolo vykonané s náležitou starostlivosťou a relevanciou a pozitívne ovplyvnilo rozhodnutie súdu v prospech spotrebiteľa. Potrebu svojho právneho zastúpenia vyzdvihol aj s poukazom na početnosť žalobcom iniciovaných sporov, v ktorých tento cielene a účelovo proti veľkému počtu spotrebiteľov uplatňuje plnenia z neprijateľných zmluvných podmienok. Z týchto podstatných dôvodov navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie o trovách konania potvrdil. Uplatnil náhradu trov odvolacieho konania.

Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací po kladnom posúdení včasnosti a prípustnosti odvolania a po zistení, že odvolanie bolo podané na to oprávneným účastníkom konania (§201, 202 a 204 OSP) bez potreby nariadiť odvolacie pojednávanie (§214 OSP) postupom podľa §212 ods. 1 a 3 OSP preskúmal rozsudok v napadnutom výroku, ako i konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu sčasti je dôvodné, pretože boli splnené zákonné podmienky pre postup podľa §150 ods. 2 OSP. Keďže nie sú splnené podmienky na potvrdenie (§219 OSP), ani na zrušenie (§221 OSP) napadnutého rozhodnutia, napadnuté rozhodnutie zmenil (§220 OSP).

Odvolanie smeruje len proti výroku o trovách konania vo vzťahu medzi žalobcom a vedľajším účastníkom. Právoplatnosť ostatných výrokov odvolaním preto nebola dotknutá (§159 ods. 1 a 3 a §206 ods. 1 a 3 OSP) a z toho dôvodu tieto neboli predmetom odvolacieho prieskumu.

Oznámenie o vstupe združenia na ochranu spotrebiteľa v procesnej pozícii vedľajšieho účastníka na podporu žalovaného do konania žalobcovi bolo doručené 12.10.2012, kedy zároveň bol vyzvaný, aby o. i. prípadne uplatnil námietky proti vstupu daného združenia do konania. Žalobca nevyužil toto svoje právo, s daným združením ako s vedľajším účastníkom súd konal a vo veci meritórne rozhodol. V tomto štádiu sporového konania, keď sa rozhoduje už len o trovách konania, žalobca preto už nemôže účinne namietat neprípustnosť vedľajšieho účastníctva. Z rovnakého dôvodu, že v danej veci sa rozhoduje už len o trovách konania, právne irelevantný je návrh žalobcu aj na zmenu účastníka konania na strane žalobcu z dôvodu postúpenia rozsudkom súdu už právoplatne zamietnutej pohľadávky na iný subjekt.

V sporovom konaní povinnosť nahradiť trovy konania sa spravuje predovšetkým zásadou úspechu vo veci vyjadrenou v §142 ods. 1 OSP. V zmysle nej účastníkovi, ktorý vo veci mal plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. Postavenie vedľajšieho účastníka je upravené v §93 OSP a je charakterizované rovnakými procesnými právami a povinnosťami, ako sú práva a povinnosti účastníka, na strane ktorého v konaní vystupuje. Jeho postavenie je odlišné tým, že i keď koná vlastným menom, jeho postavenie čiastočne je obmedzené postavením účastníka, ktorý je pánom sporu (dominus litis). V posudzovanej veci vedľajším účastníkom popri žalovanom je právnická osoba, predmetom činnosti ktorej je ochrana práv podľa osobitného predpisu (§93 ods. 2 OSP). Aj keď treba súhlasiť s odvolateľom, že vedľajšiemu účastníkovi nemožno ukladať žiadne hmotnoprávne povinnosti ani priznávať práva vyplývajúce z hmotného práva, právo na náhradu trov konania a povinnosť nahradiť trovy konania sú procesnými právami a povinnosťami a preto v prípade úspechu v danom prípade žalovaného, vedľajší účastník rovnako má právo na náhradu trov konania od žalobcu ako neúspešnej procesnej protistrany (§142 ods. 1 OSP).

Je potrebné dať za pravdu vedľajšiemu účastníkovi, že nikomu nemožno uprieť právo na právnu pomoc advokáta zaručené čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky len preto, že je združením na ochranu spotrebiteľa v zmysle zákona č. 250/2007 Z. z. Súd rozhodujúci o náhrade trov konania však musí vychádzať zo zásady účelnosti a priznať môže náhradu len tých trov, ktoré boli potrebné na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva. Odvolací súd zaoberal sa preto posudzovaním, či trovy právneho zastúpenia vyčíslené a uplatnené vedľajším účastníkom v podaní z 13.7.2012 (č. I. 32 spisu), sú v príčinnej súvislosti s jeho procesným postojom k predmetu konania, či ich vynaložením sa sledovala procesná obrana proti žalobou uplatnenému nároku.

V posudzovanej veci Okresnému súdu Košice - okolie 21.6.2012 bol doručený návrh na vydanie platobného rozkazu na 480,38 € s príslušenstvom. Dňa 6.7.2012 OZ právna pomoc spotrebiteľom v

zastúpení advokátom oznámilo súdu, že v zmysle §93 ods. 2 OSP vstupuje do konania ako vedľajší účastník na podporu žalovaného, požiadal o doručenie žaloby a jej príloh. Následne (12.7.2012) daný advokát nahliadol do súdneho spisu a na konajúci súd bezodkladne doručil vyjadrenie k žalobe, v ktorom nielen všeobecne namietal, ale konkrétne odôvodnil, prečo žalobou uplatnený nárok je premlčaný. Vyjadrenie žalobcovi bolo doručené 12.10.2012. Nato rozsudkom z 3.10.2013 žaloba bola zamietnutá z dôvodu vedľajším účastníkom uplatnenej námietky premlčania, s ktorou sa stotožnil aj žalovaný. V tom čase na premlčanie nároku zo spotrebiteľskej zmluvy súd nemohol prihliadať z úradnej povinnosti, ako tomu je od účinnosti novely zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa dňom 1.5.2014. Z obsahu spisu i z výslovných dôvodov napadnutého rozsudku nepochybne preto vyplýva, že v posudzovanej veci obsah písomného vyjadrenia vedľajšieho účastníka k žalobe bol v príčinnej súvislosti s jeho procesným postojom k predmetu konania vo veci samej, čím takto prispel k zamietnutiu žaloby. Sú preto neopodstatnené pochybnosti odvolateľa o správnosti záveru prvostupňového súdu, že jeho vynaložením sa sledovala účelná procesná obrana proti žalobou uplatnenému nároku.

Odvolací súd však je toho názoru, že súd prvého stupňa popri §142 ods. 1 OSP mohol a mal aplikovať aj §150 ods. 2 OSP, pretože pre takéto postupy boli splnené zákonné podmienky. Ak v priebehu konania predmet konania dosiahne sumu 1 000 €, od toho okamihu ide o drobný spor (§200ea ods. 1 OSP). V odseku 2 tohto zákonného ustanovenia je vymenované, čo sa nepovažuje za drobné spory, pričom ani jedna z tam uvedených výnimiek sa netýka tu posudzovanej veci. Ustanovenie §150 ods. 2 OSP pritom umožňuje súdu, aby v rámci svojho uváženia v medziach tohto zákonného ustanovenia nepriznal alebo znížil trovy konania, ktoré sú v drobných sporoch neprimerané voči pohľadávke. V prípadoch drobných sporov je teda na zvážení súdu, či v tom - ktorom prípade ide o neprimeranosť trov konania voči pohľadávke, a teda či aplikuje §150 ods. 2 OSP a účastníkovi konania, ktorý mal vo veci úspech, trovy konania zníži, prípadne vôbec neprizná. Toto posúdenie spolu so závermi na to nadväzujúcimi musí byť vždy odôvodnené a celkom legitímne.

K tomuto kroku môže pristúpiť len v prípade, ak uplatnené trovy sú neprimerané vo vzťahu k pohľadávke. Zákon pritom explicitne nevymedzuje, aký pomer sumy trov k sume pohľadávky treba považovať za neprimeraný. Zákonná dikcia §150 ods. 2 OSP neobsahuje požiadavku prevýšenia pohľadávky trovami konania. Z jeho dikcie plynie jedine podmienka neprimeranosti trov voči pohľadávke v drobnom spore. Táto situácia nastáva nielen vtedy, keď trovy konania v úhrne dosahujú vyššiu sumu než samotná pohľadávka alebo keď sú s ňou takmer zhodné, ale aj v prípade, ako je tomu aj v prejednávanej veci. Ide tu o žalobou uplatnený nárok na zaplatenie 480,38 € s príslušenstvom, čiže o drobný spor, v rámci ktorého vedľajší účastník v spore vystupujúci popri úspešnom žalovanom voči neúspešnému žalobcovi uplatnil náhradu trov konania 81,66 €. Hodnota uplatnenej náhrady trov konania tak predstavuje takmer 17 % z hodnoty uplatnenej istiny, t. j. trovy v porovnaní s výškou uplatnenej pohľadávky sú neprimerané.

Odvolací súd dospel preto k záveru, že popri §142 ods. 1 OSP bolo potrebné aplikovať aj ustanovenie §150 ods. 2 OSP a trovy konania úspešnej procesnej strany znížiť a za danej situácie využiť zmienené moderačné právo zmierniť následky právnych noriem vzťahujúcich sa na náhradu trov konania. Vedľajšiemu účastníkovi náhradu uplatnených trov odvolací súd tak nepriznal v plnej výške, ale len v rozsahu približne 3 % z uplatnenej pohľadávky, pretože túto považoval za primeranú uplatnenému nároku. Pri stanovení rozsahu priznanej náhrady vychádzal pritom z charakteru sporu, ako aj zo skutočností súdu známej z jeho činnosti, že medzi vedľajším účastníkom a jeho advokátom nejde o vzťah len na základe individuálneho plnomocenstva pre túto konkrétnu vec, keďže daný advokát to isté spotrebiteľské združenie ako vedľajšieho účastníka hromadne zastupuje v desiatkach až stovkách obdobných súdnych sporov, pričom vzhľadom na totožný právny problém u advokáta spotrebiteľského združenia je značne znížená nielen prácnosť jednotlivých administratívnych prác, ale aj právna náročnosť úkonov právnej služby v jednotlivých veciach, pričom vzhľadom na hromadné vybavovanie vecí určitým spôsobom sú znížené aj hotové výdavky.

Tieto okolnosti pre odvolací súd boli významné z hľadiska zvažovania rozsahu zníženia trov konania. Nejde pritom o prípad extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich náhradu trov konania ani o jednostrannosť či svojvoľu súdu v interpretácii a aplikácii príslušného ustanovenia zákona a úvaha súdu sa opiera o skutočnosti akceptovateľné pre daný prípad. Aj spotrebiteľské združenie, ktoré

takto v zastúpení advokátom hromadne vstupuje do množstva súdnych konaní, má možnosť výberu advokáta, ktorý pristúpi na poskytovanie svojich právnych služieb za podmienok, že združenie nebude mať žiadnu ujmu a pre advokáta stále zostanú tieto veci, vzhľadom na ich množstvo, zaujímavé. V záujme hospodárnosti konania spotrebiteľské združenie v konečnom dôsledku aj vo vlastnom záujme je priam povinné vybrať advokáta, ktorý pristúpi na ekonomicky najmenej nákladné podmienky, pretože aj vedľajší účastník je povinný dbať na to, aby súdne konanie nebolo zbytočne zaťažované neadekvátnymi trovami. Ak pri dohodovaní podmienok zastupovania advokátom dotknuté strany nebudú mať na zreteli hľadisko hospodárnosti súdneho konania, budú nútené znášať negatívny dopad novej aplikácie moderačného práva súdu zakotveného v ustanovení §150 ods. 2 OSP na ich peňažný majetok.

Z týchto dôvodov odvolací súd podľa §220 OSP zmenil napadnuté rozhodnutie a o trovách konania rozhodol zákonom prípustným spôsobom tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia. O povinnosti vedľajšiemu účastníkovi prisúdenú náhradu zaplatiť advokátovi zastupujúcemu vedľajšieho účastníka bolo rozhodnuté podľa §149 ods. 1 OSP.

Obe sporové strany v odvolacom konaní mali čiastočný úspech vo veci, preto odvolací súd vyslovil, že žiadny z nich nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania (§224 ods. 1 v spojení s §142 ods. 2 a 151 ods. 1, veta prvá OSP).

Výsledok hlasovania senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie **n i e j e** prípustné.